

TOELICHTING

OBSERVATIE LIJST VOOR VROEGE SYMPTOMEN VAN DEMENTIE (OLD)

Doel

Signaleren van vroege signalen van (Alzheimer) Dementie. Vroege signalering is belangrijk om op tijd de zorg rondom een patiënt en zijn of haar omgeving te kunnen organiseren. Hoewel behandeling op dit moment nog beperkt is kan dit in de toekomst wellicht veranderen waarbij vroege opsporing van belang is.

Inhoud

De OLD bestaat uit twaalf indicatoren van beginnende dementie. Deze zijn onderverdeeld in drie hoofdcategorieën en zeven subcategorieën.

Ontwikkeling

Voor de OLD is een standaard ontwikkelingstraject toegepast zoals ontwikkeld door TNO Kwaliteit van Leven. Informatie vindt u op de website www.tno.nl/vroegsignaleringouderen

Toepassingsmogelijkheden

De OLD kan gebruikt worden tijdens een regulier huisartsconsult en is eenvoudig af te nemen. Actieve betrokkenheid van de patiënt is niet nodig, hoewel het handig is om middels een kort algemeen gesprekje een aantal indicatoren observeerbaar te maken. Een verhoogde uitkomst moet ten allen tijden gevolgd worden door verdere diagnostiek voordat een uitspraak gedaan kan worden over de aanwezigheid van dementie. De OLD is geen screenings- of diagnostisch instrument.

Toepassing in de reguliere zorg kan op verschillende manieren plaatsvinden. Patiënten bij wie de huisarts een vermoeden van cognitieve problematiek heeft, en dit 'niet-pluis' gevoel wil toetsen, zonder de patiënt met zelf invul instrumenten of cognitieve testen lastig te vallen of ongerust te maken. De OLD kan ook meerdere keren in een bepaalde periode worden afgenomen om te zien of een patiënt achteruit gaat of dat een slechtere score op een structureel probleem duidt. Tenslotte kan het instrument ingezet worden om een bepaalde groep patiënten met een verhoogde kans op dementie te (jaarlijks) te evalueren.

Voor welke zorgverleners?

Het instrument is ontwikkeld voor en gevalideerd in de huisartspraktijk. Hoewel er geen uitspraken kunnen worden gedaan over gebruik in andere settings of door andere zorgverleners, zou dit volgens de ontwikkelaars goed mogelijk moeten zijn. Indien u twijfelt of en hoe het instrument in uw setting te gebruiken, neem dan contact op met TNO.

Voor welke ouderen?

Het instrument is gevalideerd bij ouderen in de huisartspraktijk. Deze groep bestond uit ouderen van 75 jaar of ouder zonder bekende psychiatrische behandeling en geen diagnose dementie en/of depressie. Voor jongere patiënten of patiënten in een andere situatie, bijvoorbeeld in de thuiszorg of een verpleeghuis, kunnen dan ook geen uitspraken worden gedaan over de validiteit van het instrument. Indien u het hiervoor toch wilt gebruiken, en hier vragen over heeft, kunt u contact opnemen met TNO.

Verantwoording

Ontwikkeld op initiatief van TNO Kwaliteit van Leven met financiële ondersteuning van Janssen-Cilag B.V., onder begeleiding van een wetenschappelijke commissie bestaande uit drs. M. Blom (Stichting Alzheimer Nederland), dr. T. Bosch, drs. W. Davidse (arts, TNO Kwaliteit van Leven), Prof. Dr. P. van der Heijden (statisticus), Prof. Dr. C. Jonker (Vrije Universiteit Amsterdam Vakgroep Psychiatrie/EMGO instituut) en dr. A.W. Wind (huisarts en eerste auteur NHG Standaard Dementie).

Met dank aan Alle experts die meegewerkt hebben aan de totstandkoming, drs. C.A. Ten Kate voor het voorwerk.

Publicaties/referenties

- HOPMAN-ROCK M, TAK ECPM, STAATS PGM. Development and validation of the observation list for early signs of dementia (OLD). International Journal of Geriatric Psychiatry 2001; 16:406-14.
- HOPMAN-ROCK M, TAK ECPM, STAATS PGM, JONKER C, WIND AW. Signalering van beginnende dementie in de huisartspraktijk; Ontwikkeling en validering van de Observatie Lijst voor vroege symptomen van Dementie (OLD). Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2001; 32:74-81.

Contact

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de ontwikkelaars: dhr. drs. E.C.P.M. Tak, T 071 518 1673, erwin.tak@tno.nl of Ariette van Hesperen T 071 518 1814, ariette.vanhesperen@tno.nl.